

Spreektekst commissie 17-04-2024, Enertrans:

Ruim 6 jaar geleden zijn we gestart met de ontwikkeling van het warmteproject in Zestienhoven, Schiebroek en 110-Morgen.

Het is begonnen met een goed gesprek met het datacenter van ING. Hierin is het idee gestart om hun beschikbare restwarmte nuttig in te zetten voor de omgeving.

De gemeente Rotterdam had op dat zelfde moment een strategische verkenning in uitvoering naar het maatschappelijk meest verantwoorde alternatief voor aardgas. Hierin hebben wij input geleverd aan de hand van lokale mogelijkheden. Een warmtenet bleek het meest geschikte alternatief te zijn voor deze wijk. Voor ons reden om onze ontwikkeling door te zetten en op zoek te gaan afnemers en naar aanvullende lokale warmtebronnen.

Dit heeft geleid tot een samenwerking met de woningcorporaties binnen het gebied (Havensteder, Hef Wonen en Habion). Enige tijd later heeft het NorthC datacenter zich ook aangesloten als restwarmtebron bij dit initiatief. Inmiddels zijn we in een ver gevorderd stadium van de ontwikkeling van geothermiebronnen in samenwerking met Shell, Aardyn en de gemeente Rotterdam.

Naar aanleiding van deze lokale samenwerking en in aanvulling op de strategische verkenning is het gebied opgenomen in de door de gemeente uitgevoerde verkenningen gebiedsaanpakken aardgasvrij. Voor Schiebroek en 110-Morgen is een positief advies afgegeven welke uw raad ter harte heeft genomen.

Het ontwikkelen van een warmtenet is niet makkelijk, je hebt te maken met veel en gevarieerde stakeholders, belangen, aanbesteding wet- en regelgeving, vergunningen, werkzaamheden in het gebied (reconstructie, Kabels en leidingwerkzaamheden, sloop, nieuwbouw, renovatie) hierdoor hoge initiële investeringen zonder financiële zekerheid.

Desondanks zagen we in onze zoektocht ook veel positieve effecten. Veel partijen hechten belang aan de lokale context, samenwerking en dragen graag hun steentje bij. Zoeken naar het gemeenschappelijke belang is een belangrijk onderdeel van onze ontwikkeling. Resultaat is een organische groei in deze lokale samenwerking.

In de periode vanaf de start tot en met nu, zijn we met veel vallen en opstaan gekomen tot waar we nu staan. Een mooi lokaal initiatief waarbij we de gelegenheid hebben gecreëerd een maatschappelijk verantwoord warmteproject naar gereed voor uitvoering te brengen. Wij hebben de intrinsieke motivatie om vanuit het maatschappelijke belang een meer dan positieve bijdrage te leveren aan de warmtetransitie binnen Rotterdam. We hebben lokale bronnen strategie ontwikkeld met als basis restwarmte uit de datacenters door te ontwikkelen met geothermie als warmtebron.

Onze kernwaarden:

- Samen
- Lokaal, Duurzaam
- Betaalbaar en voorspelbaar
- Transparant

Wat ging er goed:

- De contacten en samenwerking met de afdeling Duurzaam
- Contacten met het Energie Transitie Fonds Rotterdam
- Contacten met de afdeling Stadsontwikkeling
- Contacten en samenwerking met leidingenbureau
- Samenwerking met ondernemers en corporaties in het gebied

Wat kon er beter:

- Contacten met de afdeling vastgoed
- Contacten met het ingenieurbureau
- Integrale samenwerking met in binnen de gemeente
 - Gezamenlijke doelen
 - Strategie
 - Interactie
 - Transparantie
 - Verdeling van de risico's

Wat is er veranderd:

- 1 projectleider vanuit Duurzaam
- 1 technisch aanspreekpunt voor de stedelijke ontwikkelingen en vergunningen
- Goede contacten met ingenieurbureau

Wat kan er nog beter:

- De contacten met vastgoed, het zou mooi zijn als de gemeente zich opstelt als “early adaptor” en zodoende een versnelling kan teweeg brengen

Zijn we er dan nu? NEE! Het gaat nu pas beginnen.

We werken nu toe naar ons formele Investeringsbesluit, Q3 2024. Hiervoor zijn een paar zaken van belang:

- Getekende aansluitovereenkomst met de woningcorporaties
- Uitbreiding van onze leidingvergunning
- Vaststelling van het uitvoeringsplan
- WIS Subsidies
- SAH Subsidies

Wat gaan we doen:

- Gezamenlijk communicatieplan opstellen
- Veel media content (folders, video) maken ter informatie voor de bewoners
- Documentaire maken van de ontwikkeling van het project
 - Wat gebeurt er
 - Wat gaat er goed
 - Wat gaat er fout
- Inrichten van een huiskamer als informatiepunt voor de wijk
- Samenwerking met Stichting PAUW
- Bezoeken van alle particuliere woningeigenaren in de wijk
- Samenwerken met de woningcorporaties
- Afstemmen van werkzaamheden met alle in de wijk betrokken partijen
- Convenant met Evides
- Aan de slag! Start uitvoering 2^e helft 2024

- **De warmtetransitie:**

De warmtetransitie is een maatschappelijke transitie waarbij comfort, betaalbaarheid, voorspelbaarheid en vertrouwen kernbegrippen zijn.

De technieken zijn er, die zijn niet zo spannend. Het draait om de organisatie en samenwerking met en in de wijk.

De lokale context en betrokkenheid is essentieel,

- Wat is de lokale (woning) situatie?
- Wat is de behoefte van de bewoners en eigenaren?
- Welke lokale bronnen en mogelijkheden zijn er beschikbaar?
- Is het financieel haalbaar?
- Wie trekt het initiatief?

U heeft als commissie een grote (lokale) maatschappelijke betrokkenheid, anders zou u hier vanavond niet zijn, toch? Wij hebben dit als Enertrans ook. Door ons geloof in het project en de samenwerking met lokale partijen kunnen wij het verschil maken in en voor de wijk. Gelukkig hebben wij deze overtuiging ook aan de ambtenaren en het college kunnen overbrengen.

Zonder transparantie geen vertrouwen. Een tevreden klant is een belangrijke ambassadeur. Wij zijn vanaf het begin af aan open en transparant, delen onze business case, zoeken samen met de partijen naar de gewenste en mogelijke tarieven, de voorspelbaarheid en kijken goed naar de maatschappelijk en gemeenschappelijke belangen. We zoeken continue naar optimalisatie en zorgen dat we de risico's van alle betrokken zo veel als mogelijk kunnen beperken. Samenwerken.

- **Welke knelpunten/aandachtspunten u signaleert bij de transitie naar stadswarmte**

Op dit moment vindt er een landelijke discussieplaats over betaalbaarheid voor de eindgebruiker. De betaalbaarheid staat onder druk, door de economische situatie en stijgende energierekeningen maken het nog prangender. We vinden het dus logisch dat er iets met de tarieven moet gebeuren in situaties waar dat nodig is.

Daarnaast blijft collectieve warmte op veel plekken, waaronder Schiebroek, de transitieoplossing tegen laagste nationale kosten. Dat betekent dat we willen dat het project er komt!

Daarvoor moet het investeerbaar zijn: de risico's moeten acceptabel zijn, de rendementen moeten kloppen bij de marktomstandigheden en, omdat het een project is voor minimaal 30 jaar, moeten we onze beslissing baseren op een inschatting van de regulering van de toekomst.

Wat zien we momenteel:

- Gebrek aan transparantie,
- Gebrek aan vertrouwen,
- gebrek aan samenwerking,
- hoge regeldruk (RVO, Subsidies, aanbesteding wet- en regelgeving)
- Gebrek aan (Revolverende) OntwikkelFinanciering of subsidies
- Lange doorlooptijden
- Onzekerheid in afname

Het ontwikkelrisico van warmtenetten in de gebouwde omgeving is groot (net als de ontwikkeling van b.v. geothermiebronnen) door een lange aanloop, relatief trage realisatie en een grote afhankelijkheid van de politieke wind die waait.

Vanuit organisaties zoals RVO, EZK e.d. wordt vaak sceptisch gedacht over deze “kleine” ontwikkelaars en initiatieven en worden er onredelijk veel eisen gesteld aan bepaalde regelingen.

Veel regelingen worden vanuit de context van de grote energiebedrijven/ multinationals geschreven. “Kleine” initiatieven worden hiermee op voorhand al uitgesloten danwel gedemotiveerd. Dit terwijl juist deze lokale initiatieven bijdragen aan de transparantie en versnelling binnen de warmtetransitie met een groter publiek draagvlak als gevolg.

- **Welke mogelijke oplossingen u ziet**

- Een stabiele en stimulerende regelgeving met zicht op een langjarig redelijk rendement is van groot belang
- Een meewerkende/ faciliterende gemeente die eigenaarschap neemt en aan de transitie wil werken
- Samen zorgen dat gebouweigenaren en bewoners erop vertrouwen dat ze het beste aanbod krijgen
- maak gebruik van private investerings- en uitvoeringskracht.
- Zorg voor transparantie in de business case, **en** begrijp dat er een positief rendement behaald moet worden.
- Hou rekening met stijgende financieringskosten, of zorg voor een goed financieringsconcept (BNG)
- Heb respect voor de verschillende belangen van de betrokken partijen en probeer deze zoveel als mogelijk samen te brengen tot een gemeenschappelijk belang
- Stimuleer lokale initiatieven en laat deze initiatieven de publieke samenwerking zelf vormgeven. Dit kan b.v. ook met een publieke aandeelhouder zoals b.v. InvestNL / EBN.

- **Wat u aan de commissieleden wil meegeven voor het vervolg.**

Alleen gaat het sneller maar samen kom je verder. Wij zijn van mening dat dit een belangrijke boodschap is. Uw gemeente werkt al nauw samen met verschillende initiatieven, ook die van ons.

Vaak is het laveren tussen wat wenselijk is, wat nodig is en wat wettelijk nog kan en mag. Hou deze interactie en samenwerking vast. Een goed partnerschap betekent niet dat je nooit onenigheid of misverstanden hebt of het altijd met elkaar eens bent, maar wel dat je je best doet om er altijd samen sterker uit te komen.

Geef de betrokken ambtenaren het vertrouwen en de gelegenheid dit te blijven doen en zelfs uit te breiden. Het liefst met eigen medewerkers en geen tijdelijk ingehuurd krachten.

Stimuleer lokale initiatieven, zorg voor de juiste facilitering, regelingen en ontwikkelmogelijkheden voor deze lokale initiatieven. Hierdoor zal een goed level playing field ontstaan waarbij het belang van de klant en de versnelling van de warmtetransitie hand in hand gaan.